

Haapsalu Linnavalitsus
Jõelähtme Vallavalitsus
Lääneranna Vallavalitsus
Paide Linnavalitsus
Pärnu Linnavalitsus
Rakvere Linnvalitsus
Saaremaa Vallavalitsus
Tallinna Linnavalitsus
Tartu Linnavalitsus
Valga Vallavalitsus
Viljandi Linnavalitsus
Võru Linnavalitsus

15.08.2019 nr 1.1-7/2083

Muinsuskaitsealade kaitsekordade koostamisest

Muinsuskaitseameti missiooniks on hoolitseda Eesti kultuuripärandi väärtuslikuma osa säilimise ja arendamise eest, et seda täita, on 2019. aasta 1. maist kehtima hakanud uue muinsuskaitseaduse alusel amet võtnud ette uute muinsuskaitsealade kaitsekordade (varasema nimetusega muinsuskaitsealade põhimäärused) koostamise, kaasates protsessi kohaliku omavalitsuse, alade elanikud ja pärandivaldkonna eksperdid. Kaitsekorra eesmärk on toetada muinsuskaitseala eripära säilimist. Suurem teadlikkus võimaldab paremini kasutada pärandit kui ressursi ka kohalikus arengus.

Töö on suure mahu tõttu jagatud kahte etappi. Esimesena – aastatel 2019-2021 – algavad tööd Kuressaares, Pärnus, Tartus, Valgas, Paides ja Rebalas. Seejärel alustatakse ülejäänud kuue muinsuskaitseala, Võru, Lihula, Haapsalu, Tallinna, Viljandi ja Rakvere kaitsekordade koostamisega. Kaitsekorrad on kehtestatud 2023. aastaks.

Kuni uute kaitsekordade kehtestamiseni kehtivad senised muinsuskaitsealade põhimäärused. Kaitsekord erineb senisest põhimäärusest suurema täpsuse ja paindlikkuse poolest. Muinsuskaitseala hooned jaotatakse väärtusklassidesse, millele kehtivad tööde tegemisel erinevad nõuded. Nii on ametnike tähelepanu koondatud sinna kus seda on enim tarvis. Samuti on hoonete omanikel senisest täpsemalt teada, millised on nende võimalused tööde ja muudatuste kavandamisel. Vajadusel on võimalik kaitsekorraga täpsustada või muuta muinsuskaitseala ja selle kaitsevööndi piire.

Kaitsekorra koostamise protsess algab andmete kogumisest, väärtuste ja vajaduste kaardistamisest. Muinsuskaitseamet tellib vajalikud uuringud ning koondab olemasoleva

pärandi alase teabe, mille põhjal kaitsekord koostatakse. Kohalik omavalitsus on protsessi kaasatud eelkõige kogukonna huvide esindajana, et muinsuskaitseala eesmärgid ja piirangud oleks kooskõlas üldiste linnaruumi arengusuundade ning elanike ja ettevõtjate ootustega.

Kaitsekorra koostamise eeltöödest aja- ja ressursimahukaim on muinsuskaitseala hoonete inventeerimine. See töö on vajalik selleks, et saada alusandmed hoonete väärtusklassidesse jaotamiseks. Samuti tekib ülevaate hoonete arhitektuuriajaloolisest säilivusest ning nende seisund saab dokumenteeritud. Võimalusel kasutatakse juba olemasolevaid andmeid – näiteks Rakvere, Valga, Võru, Lihula ja Haapsalu muinsuskaitsealad on küllaltki põhjalikult inventeeritud aastatel 2011-2014. Inventeerijate töömeetodiks on põhiliselt hoonete paikvaatlus ja pildistamine. Sellele lisandub ehitusajaloolise info hankimine arhiividest. Inventeerimistulemuste täpsuse huvides julgustame muinsuskaitsealade elanikke ja majaomanikke olema inventeerijatega avatud, tutvustama oma maju ning nendega seotud lugusid ja kultuuriväärtuslikke detaile.

Inventeerimiste ajal korraldame avalikke üritusi, teabepäevi, et kaasata protsessis osalema ka kohalik kogukond. Muinsuskaitsealade elanike, omanike ja sellest huvitatute kaasamine ja nende tagasiside on selle protsessi ja efektiivse muinsuskaitse eeldus. Kogukonna kaasamine aitab täpsustada ja selgitada, millised ootused on piirkonna elanikel ja ettevõtjatel muinsuskaitsealale, mida seal väärtustatakse. Samuti on see pärandivaldkonna spetsialistidele võimalus tutvustada ja selgitada väärtusi, mis muinsuskaitsealadel leiduvad ja milleks need alad loodud on.

Kaitsekorra koostamiseks moodustame iga ala jaoks töörühma, kus on MKA esindajad, KOVi esindajad ja sõltumatu ekspert. Töörühm valmistab kaitsekorralduskava ettepaneku, mis pannakse avalikule väljapanekule ja arutelule, et saada kohaliku pärandi kogukonna tagasisidet ja ettepanekuid.

Töörühmade kokku kutsumise ja tegevuste täpsema kavandamise osas võtab Muinsuskaitseamet kohalike omavalitsustega ühendust. Rohkem infot Muinsuskaitseameti kodulehel.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Siim Raie
Peadirektor

Koostaja: Kaarel Truu, vanalinnade nõunik, kaarel.truu@muinsuskaitseamet.ee